

ASIA Maa-aineslain 4 §:n mukainen soran ja hiekan ottamislupa Kärängän sora-alueelle Pöljän kylässä tilalle Käränkä 749-412-22-56

HAKIJA Mikko Wäänänen
Tammitie 12 B
02270 Espoo
Y-tunnus: 3328253-4
Yhteyshenkilö: Mikko Wäänänen, puhelin 040 715 2759, Mikko.Wäänänen@hsy.fi

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Hakemus ja ottamissuunnitelma (Karmikon Oy, 7.11.2022) koskevat soran ja hiekan ottamista Mikko Wäänänen omistamalta tilalta Käränkä 749-412-22-56. Maa-aineslupaa haetaan soran ja hiekan ottamistoimintaan 10 vuodeksi 200 000 m³ltr kokonaisottomäärälle keskimääräisen vuotuisen ottomäärän ollessa 8300 m³ltr. 1,99 hehtaarin ottoalue sisältyy noin 3,3 hehtaarin toiminta-alueeseen.

Kärängän sora-alue sijaitsee Siilinjärven kunnassa Pöljän kylässä valtatie 5:n (Viitonen) varrella Siilinjärven taajamasta noin 10 kilometriä pohjoiseen. Kärängän sora-alueelle liikennöidään Kokkosenmäentieltä kääntyvän liittymän kautta. Kärängän sora-alueella on ollut aiemmin maa-aineksen ottoa vuosikymmenien ajan.

Ottoalue sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeälle Kärängänmäen pohjavesialueelle (0874951). Maanpinnan korkeus ottoalueella vaihtelee nykytilanteessa noin välillä +125...149 m. Alin suunniteltu ottotaso on +125,29 m (N2000), joka on vastaava kuin aiemmin voimassa olleessa maa-ainesluvassa. Alueella havaittu korkein pohjavedenpinnan korkeus on ollut 120,94 vuosien 2015–2021 välisenä aikana. Ottamisen päätyttyä alue metsitetään. Suunniteltu soran ottaminen voi vaatia murskausta, jolle haetaan tarvittavat luvat, kun tarve tulee ajankohdaiseksi. Toiminnanharjoittaja hakee maa-aineslain 21 §:n nojalla lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain (MAL, 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. MAL 1.1 §:n mukaan lakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saveen ja mullan ottamiseen. MAL 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Toiminta sijoittuu alueelle, jolle Siilinjärven rakennuslautakunta on myöntänyt maa-aineslupan 18.12.2012 (§ 35) ja Siilinjärven viranomaislautakunta ympäristöluvan soran murskaukseen 15.12.2015 (§ 54). Luvat ovat olleet voimassa 21.1.2023 asti. Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelutarkastaja on hyväksynyt Kärängänmäen pohjavesialueen yhteistarkkailusuunnitelman 26.11.2019 (§ 5).

KAAVOITUSTILANNE

Kärängän sora-alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Alueella on voimassa 3.7.2008 vahvistettu Kuopion seudun maakuntakaava, 7.12.2011 vahvistettu Pohjois-Savon maakuntakaava, 15.1.2014 vahvistettu Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava, 1.6.2016 vahvistettu Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava ja 1.2.2019 voimaan kuulutettu Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 tarkistamisen 1. vaihe. Maakuntakaavoissa alueelle on osoitettu Kärängänmäen harjualue ge 13.661 ja Kärängänmäen pohjavesialue pv 13.655. Kärängänmäen pohjavesialueen vedenottamo (Pöljän vesiosuuskunta) on haetusta alueesta n. 800 metrin päässä kaakossa Kokkosen lammen eteläpäässä. Valtatie 5 on merkitty haetun alueen kohdalle maakuntakaavassa nykyisenä valtatieksi (vt). Sen itäpuolelle on merkitty uusi kevyenliikenteen seuturaitti. Suunnitellun maa-ainesten ottoalueen läheisyydessä ovat viivamerkinnot moottorikelkkareitistä ja ulkoilureitistä.

Ge-merkintä tarkoittaa harju-, kallio- tai moreenialuetta. Merkinillä osoitetaan alueet, joilla mahdollisesti on maa-aineslain 3§:n tarkoittamia maisemaan liittyviä arvoja. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon alueen maisemalliset arvot ja harju-, kallio- tai moreenimuodostuman luonteenomaiset piirteet, ympäröivä vesi- tai kulttuurimaisema sekä pohjaveden suojelu. Ennen alueilla tehtävää maa-ainestenottoa tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Museovirastoon, jotta arkeologisen inventoinnin tarve voidaan arvioida.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen ja naapureiden kuuleminen
Hakemus on tullut vireille 21.11.2022.

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla ja kuulutus sekä hakemusasiakirjat olivat nähtävillä Siilinjärven kunnan internetsivuilla 1.12.2022-9.1.2023. Hakemusta koskeva ilmoitus julkaistiin Uutis-Jousessa 1.12.2022.

Ottamisalueen naapurikiinteistöjä on kuultu viranomaisen toimesta 29.11.2022 lähetyillä kirjeillä ja sähköposteilla. Siilinjärven viranomaislautakunta on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Siilinjärven kunnan kaavoitukselta, Pöljän vesiosuuskunnalta sekä Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

Lausunnot

Pohjois-Savon ELY-keskus, liikenne- ja infrastuktuuri -vastuualue on hakemuksen johdosta lausunut (22.12.2022) seuraavaa:

”Ottamisalueen liittymässä (Kokkosenmäentie / valtatie 5) tulee huolehtia riittävästä liittymänäkemistä (tarvittaessa puuston raivaus). Valtatien liittymäalue tulee pitää puhtaana kiviaineksesta, joka kulkeutuu liittymän suunnasta tai tippuu kuormista.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole maa-aineslupahakemukseen muilta osin huomauttamista.”

Väylävirasto on hakemuksen johdosta lausunut (22.12.2022) seuraavaa:

"Suunniteltu soran ja hiekan ottoalue on lähimmillään noin 190 metrin etäisyydellä 1805 Kuopio – Iisalmi radan lähimmästä raiteesta. Alueen nykyinen maa-ainesten otto- ja ympäristölupa on voimassa 21.1.2023 asti. Nyt haettava ottoalue on vastaavalla alueella.

Väylävirastolla ei ole rautatiealueen haltijana huomautettavaa hankkeen johdosta. Väylävirasto pyytää saada tiedoksi lupapäätöksen."

Siilinjärven kunnan kaavoittaja on hakemuksen johdosta lausunut (13.1.2023) seuraavaa:

"Kokkosen lammen itärannalla on useita asuinrakennuspaikkoja. Lammen ja soranottoalueen välissä oleva metsäinen vyöhyke on syytä säilyttää maiseman turvaamiseksi asutuksen suunnasta."

Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on hakemuksen johdosta lausunut (1.2.2023) seuraavaa:

"Alueen maankäytön suunnittelutilanne sekä suojelulliset arvot

Toiminta-alue sijoittuu Kärängänmäen 1-luokan pohjavesialueelle. Pohjois-Savon maakuntakaavassa toiminta-alueelle sijoittuu kaavamääräys ge 13.661. Alueella ei ole yleiskaavaa tai asemakaavaa. Toiminta-alueella ei ole muita suojeluvaroja.

Pohjavedensuojelu

Toimintaan tarvittavista laitteistosta ja kalustoista mahdollisesti aiheutuvat vuodot maaperään ja pohjaveteen on estettävä jo ennalta asianmukaisilla suojuuksilla ja muilla varotoimenpiteillä. Nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden varastointialueet sekä kuljetus- ja maansiirtokaluston paikoitus ja polttonesteiden jakelupaikka on sijoitettava tuki-toiminta-alueelle.

Tukitoiminta-alue on varustettava vettä heikosti läpäisevällä pinnoitteella tai suojakalvolla. Mikäli alueella säilytetään öljytuotteita, on säiliöiden oltava kaksoisvai-pallisia tai ne on sijoitettava niiden tilavuutta vastaavaan katoksella varustettuun suoja-altaaseen. Polttonesteiden jakelulaitteistossa on oltava järjestelmä ylitäytön estämiseksi. Motorisoitujen seulojen alla oleva maaperä on suojattava suojarakenteilla öljy- ja polttoainevahinkojen varalta. Myös väliaikainen työkoneiden paikoitus on järjestettävä edellä mainitulla tavalla suojatulle alustalle.

Toiminta-alueelle on tehtävä valmiussuunnitelma vahinkotapausten varalle.

Maa-ainesten ottaminen pohjavesialueella edellyttää, että alueelle laaditaan pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailuohjelma. Toiminta-alueen pohjavesivaikutuksia on tarkkailtu edellisen luvan mukaisesti pohjaveden havaintoputkesta 08/13. Nyt toiminnan edetessä kaakkoon ei edellä mainittu havaintoputki yksin riitä toiminta-alueella tapahtuvan toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailuun. Suunnitellun toiminta-alueen eteläpuolelle, vitostien ja ottoalueen väliin noin 150 metriä kaakkoon havaintoputkesta 08/13, tulee asentaa uusi öljyisten näyt-teiden ottoon soveltuva pohjaveden havaintoputki.

Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattava vähintään 2 kertaa vuodessa uudesta asennettavasta havaintoputkesta sekä havaintoputkesta 08/13. Pohjaveden laatu-näyte tulee ottaa molemmista em. pohjaveden havaintoputkesta ennen toiminnan aloittamista, säännöllisesti toiminnan aikana (kerran vuodessa, mikäli ottotoiminta on vuoden aikana ollut) sekä toiminnan loputtua.

Maa-ainesten ottotoiminnan vaikutuksia seurataan pohjavedestä seuraavin laatu-parametrein: väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, CODMn tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt (öljyhiilivetyjakeet C10-40 ja bensiinijakeet C5-10).

Pohjavesialueella toimittaessa ei luonnollista kasvillisuuden palauttamista katsota riittäväksi toimenpiteeksi, vaan alueelle on jälkihoitotoimenpiteenä muodostettava kunnollinen kasvualusta ja puusto palautettava siementämällä ja istuttamalla. Toiminta-alueella on tavattu vuonna 2018 silmällä pidettäväksi luokiteltu kärsä-mösiimalude. Laji esiintyy paahteisilla uuselinympäristöillä kuten sorakuopilla. Jälkihoitoa tehdessä alueelle olisi hyvä jättää lajia varten myös paljaita hiekkalaikkuja. Jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä ennen lupa-ajan loppumista.

Pohjois-Savon ELY-keskus korostaa, että toiminnanharjoittaja on aina vastuussa pohjavedelle aiheuttamastaan vahingosta.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kannanotto

Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että ottotoimintaa voidaan toteuttaa alueella hakemuksen mukaisesti, mikäli edellä mainitut sekä liitteenä olevat asiat otetaan toiminnassa ja lupamääräyksissä huomioon."

Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta ei jätetty määräaikaan mennessä yhtään muistutusta tai mielipidettä.

Hakijan vastine

Hakijalle varattiin tilaisuus vastineen antamiseen lausuntojen johdosta. Hakijan vastineessa (13.2.2023) on vastattu ELY-keskuksen lausunnoissa esitettyihin asioihin. Muihin lausuntoihin hakijalla ei ollut kommentoitavaa. Lausunnossa mainitusta liittymän näkemäesteistä ja puhtaanapidosta huolehditaan, jos niissä todetaan ongelmia. Toiminnassa on jo otettu aikaisemmin huomioon ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen lausunnossa annetut vastaavat ohjeet. Uutena asiana on toisen pohjavesiputken asentaminen. Tila kuuluu alueen pohjavesien yhteistarkkailuun ja sitä jatketaan. Alueelle haetaan nyt maa-aineslupaa ja mahdollisesti murskauslupaa useamman vuoden päästä, jos sille tulee tarvetta.

TARKASTUKSET JA NEUVOTTELUT

Maa-aineslupahakemuksen käsittelyyn liittyen ei tehty tarkastuksia eikä pidetty neuvotteluja.

ASIAN RATKAISU

Siilinjärven viranomaislautakunta myöntää Mikko Wäänäselle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan hiekan ja soran ottamiseen Siilinjärven kunnassa Pöljän kylässä sijaitsevalla tilalla Käränkä 749-412-22-56 hakemuksen, ottamissuunnitelman ja alla olevien lupamääräysten mukaisesti.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Viranomaislautakunta myöntää Mikko Wäänäselle luvan aloittaa tämän lupapäätöksen mukainen toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jos hakija asettaa 19 900 € suuruisen hyväksyttävän vakuuden. Valitusviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupamääräykset

Ottamisalueen rajausta, kaivausten syvyys, etenemissuunta

1. Alin sallittu ottamistaso on +125,29 m (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän pohjavedenpinnan ja alimman ottotason väliin jää suojakerros, jonka paksuus on vähintään 4 metriä. Vastaava suojakerros kalliopinnan päällä on oltava vähintään 2 metriä, mikäli kohdassa ei tavata pohjavettä.
2. Luvan saajan on merkittävää ottamissuunnitelman mukaiset aluerajaukset maastoon korkeuskiintopisteineen ennen ottamisen aloittamista. Ottoalueen sekä valtatie ja lähimpien asuinrakennusten/rakennuspaikkojen välistä suojapuustoa ei saa kaataa ennen loppukatselmusta ilman valvontaviranomaisen hyväksyntää.
3. Luvanhaltijan on pyydettävä aloituskatselmusta hyvissä ajoin. Aloituskatselmus pidetään maastoon merkitsemisen jälkeen ennen puuston kaatamista. Vakuus on toimitettava kuntaan ennen aloituskatselmusta.
4. Ottamisen eteneminen toteutetaan 7.11.2022 päivätyn ottamissuunnitelman mukaisesti pois lukien luiskakaltevuudet, jotka on tehtävä 1:3 tai loivempaan kaltevuuteen viimeistään alueen maisemoinnin yhteydessä.

Ottamisen järjestelyt

5. Ulkopuolisten kulku alueelle on estettävä portilla tai puomilla, joka on pidettävä lukittuna toiminta-aikojen ulkopuolella. Luvanhaltijan on asianmukaisin varoituskyltein, lippusiimoin ja pintamaavallein huolehdittava, ettei ottoaluetta voi lähestyä tahattomasti kaivualueen yläpuolelta.
6. Ottamisessa syntyvät jyrkänteet on suojattava aitaamalla. Ottamisalue on aidattava kiinteällä aidalla ja putoamisvaarasta varoittavilla kylteillä, kun otto-rintauksen korkeus ylittää 5 m. Ottamista ei saa toteuttaa 15 metriä korkeampana rintauksena ilman erikseen esitettäviä turvallisuustoimenpiteitä.
7. Luvanhaltija on velvollinen huolehtimaan, ettei ottamistoiminnasta aiheudu vaaraa eikä kohtuutonta haittaa ulkopuolisille. Haitallinen pölyäminen on estettävä tarvittaessa kastelemalla kulkutiet ja käsiteltävä maa-aines. Kasteluun saa käyttää vain puhdasta vettä. Kulkureittien pintamateriaali on valittava siten, että maa-ainesta ei kulkeudu haitallisessa määrin ottamisalueen ulkopuolelle.
8. Maa-ainesten seulonta on sallittu arkisin klo 7.00–22.00. Maa-ainesten kuormausta ja kuljetusta on sallittu ottamissuunnitelman mukaisesti arkisin klo 6.00–22.00 ja tarvittaessa lauantaisin klo 7.00–18.00.

Pohjaveden suojeleminen

9. Luvanhaltijan on liityttävä Kärängänmäen pohjavesialueen yhteistarkkailuohjelmaan siten, että pohjaveden korkeutta ja laatua tarkkaillaan ottamisalueella olevasta P8/13-havaintoputkesta ja alueelle myöhemmin asennettavasta havaintoputkesta. Yhteistarkkailusuunnitelmassa voidaan määrittää tarkemmin näytteenottovälit ja analyysivalikoima.
10. Mikäli alueella säilytetään polttoaineita, alueelle on rakennettava tukitoiminta-alue, joka on varustettava vettä heikosti läpäisevällä pinnoitteella tai suojakalvolla. Tukitoiminta-alueen rakenteen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja aina ennen uuden toimintajakson aloittamista. Nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden varastointialueet sekä kuljetus- ja maansiirtokaluston paikoitus, aggregaatti ja poltonesteiden jakelupaikka on sijoitettava tukitoiminta-alueelle.
11. Alueella säilytettävien öljytuotteiden säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai ne on sijoitettava niiden tilavuutta vastaavaan katoksella varustettuun suojaaltaaseen. Poltonesteiden jakelulaitteistossa on oltava järjestelmä ylitäytön estämiseksi. Suurin yhtä aikaa alueella oleva poltto- ja voiteluainemäärä saa olla enintään 3000 l.
12. Moottoroitu seulaavaunu sekä sen tankkausalueen maaperä on suojattava vastaavasti reunoilta korotetulla suojakalvolla, joka täytetään hienojakoisella maa-aineksella. Tankkauspaikat tulee rakentaa siten, että ne ovat selvästi maastossa havaittavissa myös talviaikaan. Tankkauspaikan rakenteiden kunto on tarkastettava säännöllisesti ja aina ennen uuden toimintajakson aloittamista. Paikalle tulee varata riittävästi imeytysainetta ja muuta torjuntakalustoa öljyvahingon ensitorjuntaan. Tukitoiminta-alueen ja tankkauspaikan rakentamisesta on ilmoitettava valvovalle viranhaltijalle ennakolta.
13. Laitteiden ja ajoneuvojen huoltotyöt on tehtävä pohjavesialueen ulkopuolella. Mikäli huoltoa joudutaan poikkeuksellisesti tekemään pohjavesialueella, on huoltoalueelle varattava riittävä määrä imeytysmattoja tai vastaavia alustoja, joilla vuotojen pääsy maaperään voidaan estää.
14. Öljyvahingon sattuessa alueella tulee ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin öljyisen maan poistamiseksi. Asiasta on myös ilmoitettava välittömästi pelastusviranomaiselle, Siilinjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Savon ELY-keskukselle.
15. Toiminta-alueelle on tehtävä valmiussuunnitelma vahinkotapausten varalle, joka on toimitettava valvontaviranomaiselle ennen ottotoiminnan aloittamista.

Toiminnan lopettaminen

16. Ottamisen päätyttyä on rakennetut suojaukset purettava ja muovikalvot poistettava. Tiivistyneet tiepohjat ja varastokasojen pohjat on möyhittävä ja pehmennettävä. Ottamisalue on muotoiltava pyöristämällä rinteiden ylä- ja alaosat sekä loiventamalla jyrkät luiskat. Luiskat on muotoiltava siten, ettei niihin aiheudu eroosiota.
17. Alueen jälkihoito toteutetaan seuraavasti: pohjatasoon ja luiskiin levitetään noin 20–30 cm vahvuinen kerros keskikarkeaa tai karkeaa hiekkaa. Hiekkakerroksen päälle levitetään noin 5 cm vahvuinen kerros humusta, joka sekoitetaan hiekkakerroksen pintaosaan. Tähän tarkoitukseen voidaan käyttää alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen sopivaa tutkittua humusta. Hiekka voidaan ottaa kaivualueelta tai tarvittaessa tuoda muualta.

Hiekkaisella maalla humus sekoitetaan suoraan pohjamaan pintaosaan. Pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ei saa olla liian hienorakeista, sillä hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi.

18. Ottamisalue metsitetään siementämällä ja istuttamalla alueelle taimet yleisten metsänviljelyohjeiden mukaisesti. Alueelle tulee jättää kärsämösiimaluteelle soveltuvaa elinympäristöä kuten paahteisia hiekkalaikuja.
19. Maa-ainesten oton edistyessä jo otettu alue tulee välittömästi siistiä ja maisemoida sopivina kokonaisuuksina suunnitelman mukaan ympäristöön sopivaksi. Jo maisemoidun alueen käyttöä tulee välttää mm. varastointiin ja liikennöintiin. Maisemointi ja jälkihoito istutuksineen tulee suorittaa otetuilta alueilta kokonaisuudessaan ennen luvan päättymistä.
20. Luvanhaltijan on pyydettävä loppukatselmusta luvan voimassa ollessa, kun jälkihoitotyöt istutuksineen on tehty. Vakuus voidaan vapauttaa, kun kaikki luvan velvoitteet on loppukatselmuksessa todettu täytetyiksi. Vakuuden määrää voidaan hakemuksesta tarkistaa kesken lupakautta, jos jälkihoito toteutetaan vaiheittain.

Valvonnan kannalta toimitettavat tiedot

21. Luvanhaltijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa ELY-keskuksen ylläpitämään tietojärjestelmään otetun aineksen määrä ja laatu.

Luvan voimassaolo

Toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen. Lupa on voimassa hakemuksen mukaisesti 10 vuotta.

Maksut

1.1.2020 voimaan tulleen Siilinjärven kunnan maa-ainesten ottamistoiminnan luvia ja valvontaa koskevan taksan 2 §:n mukaisesti peritään hakemuksen käsitteystä ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta maksu seuraavasti: 350 € suunnitelmaa kohti sekä 0,01 € haettua kiintokuutiometriä kohti, yhteensä 2 350 € sekä tiedottamisesta ja naapureiden kuulemisesta aiheutuneet kulut erillisen laskun mukaisesti. Toiminnan valvonnasta peritään maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukainen vuotuinen valvontamaksu. Ensimmäinen valvontamaksu peritään ennen aloituskatselmuksen pitämistä tai vanhan ottoalueen ollessa kyseessä kyseisenä vuonna, jolloin aloituskatselmus pidetään.

Vakuudet

Ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä on luvanhakijan asetettava Siilinjärven kunnan maa-ainestaksan mukaan määräytyvä vakuus 19 900 €. Vakuus on laskettu ottoalueen sekä maisemoitavien alueiden pinta-alan (yhteensä 3,3 ha) ja kokonaisottomäärän mukaan. Vakuuden on oltava voimassa 12 kk luvan päättymisen jälkeen. Vakuus palautetaan, kun jälkihoitotoimet on loppukatselmuksessa hyväksytty. (MAL 12 §)

Mikäli hakija aloittaa toiminnan muutoksenhausta huolimatta, on edellä mainitun lisäksi asetettava ennen toiminnan aloittamista Siilinjärven viranomaislautakun-

nan hyväksi vakuus, jonka suuruus on 19 900 €. Vakuus palautetaan lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi siltä osin, kuin sitä ei tarvita aloitusluvan turvin aiheutettujen vahinkojen korvaamiseen.

Vakuudet on toimitettava kuntaan ennen aloituskatselmusta.

Luvan viim. voimassaolopäivä	21.2.2033
Otettava kokonaismäärä	200 000 m ³
Arvioitu vuotuinen otto	8 300 m ³
Ottamisaika	10 vuotta
Ottoalueen p-a	1,99 ha
Koordinaattijärjestelmä	ETRS-TM35FIN
P-Koordinaatti	7003434.023
I-Koordinaatti	529555.869

PERUSTELUT

Lupahakemus ja ottamissuunnitelma:

Luvan hakemisesta, lupahakemuksesta ja ottamissuunnitelmasta on säädetty MAL:n 5 §:ssä sekä maa-ainesten ottamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (MAA, 926/2005) 1 ja 2 §:ssä. Täydennetty lupahakemus ja ottamissuunnitelma vastaavat niille asetettuja vaatimuksia. Lupahakemuksessa (9.11.2022, täydennetty y-tunnuksen osalta 15.12.2022), ottamissuunnitelmassa (7.11.2022) ja vastineessa (13.2.2023) on esitetty riittävät selvitykset toiminnasta lupapäätöksen tekemistä varten. (MAL 5 §, MAA 1 § ja 2 §)

Luvan myöntämisen edellytykset:

MAL 6.1 §: Lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset on ratkaistu aiemmin voimassa olleen maa-ainesluvan lupaprosessin yhteydessä.

Ottamissuunnitelma sisältää kuvauksen aiotusta toimenpiteestä, alueen järjestelyistä, alueen maisemoinnista, suunnitelmakartat ja leikkauspiirustukset maisemoidusta alueesta sekä sanallisen suunnitelman jälkihoitotoimenpiteistä. Ottamistoimintaa koskevia vaatimuksia on täsmennetty lupamääräyksillä 1–8 ja jälkihoitoa koskevia vaatimuksia lupamääräyksillä 16–20.

MAL 3.1 § (463/1997): Tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
 - 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
 - 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
 - 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.
-

Koska kyseessä on jo toiminnassa ollut alue, on sen maisemakuva pysyvästi muuttunut. Suunnitelma-alueelle ei sijoitu tunnettuja erikoisia luonnonesiintymiä eikä sillä ole merkittäviä kauneusarvoja. Ottamisalue sijoittuu kokonaisuudessaan Kärängänmäen pohjavesialueelle. Pohjaveden suojelemiseksi on annettu lupamääräykset 9–15. Yhteistarkkailuohjelmaan liittymisestä on annettu lupamääräys 9. Kun toiminta järjestetään lupamääräysten mukaisesti, ei siitä aiheudu huomattavia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Toimittaessa lupamääräysten mukaisesti toiminta ei vaaranna pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta. Näin ollen ottaminen ei ole ristiriidassa 3.1 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

MAL 3.2 § (134/1999): Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa.

MAL 3.3 § (495/2000): Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Ottoalue ei sijaitse rantavyöhykkeellä.

MAL 3.4 §: Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohuttuisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Alue on jo pitkään ollut ottotoiminnan kohteena, joten nyt aiottu ottaminen ei muuta maisemakuva. Ottamisen etenemistä koskevalla määräyksellä (lupamääräys 4) varmistetaan, että esiintymää hyödynnetään säästeliäästi. Asutukselle ja ympäristöön aiheutuvan häiriön välttämiseksi on annettu lupamääräykset 5–8.

MAL 1.2 § (1098/1996): Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa (LSL, 1096/1996) ja sen nojalla säädetään.

Ottaminen ei ole ristiriidassa LSL 1 §:n tavoitteiden kanssa. Toiminta-alueella on tavattu vuonna 2018 silmällä pidettäväksi luokiteltu kärsämösiimalude. Laji esiintyy paahteisilla uuselinympäristöillä kuten sorakuopilla, mikä on huomioitu lupamääräyksessä 18. Ottamisalueella ei ole tiedossa rauhoitettuja kasvilajeja eikä luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltuja luontotyyppisiä, 47 §:n nojalla suojeltavia muiden lajien esiintymispaikkoja tai 49 §:ssä tarkoitettujen lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. (MAL 1 §, 3 § ja 6 §, LSL 1 §, 29 §, 47 § ja 49 §)

Kuulemisessa annettujen lausuntojen huomioon ottaminen:

Siilinjärven kunnan kaavoituksen lausunto on otettu huomioon suojapuustosta annetussa lupamääräyksessä 2 ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen, liikenne- ja infrastruktuuri -vastualueen lausunto lupamääräyksessä 7.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto on otettu huomioon pohjaveden suojelemiseksi annetuissa lupamääräyksissä 9–15 sekä jälkihoitoa koskevissa lupamääräyksissä 16–20. Pohjaveden tarkkailuohjelman laatimisesta ei ole annettu määräystä, koska luvanhaltija on veloitettu liittymään yhteistarkkailuun (lupamääräys 9). Lupamääräyksen mukaisesti alueelle tulee asentaa uusi pohjavedentarkkailuputki. Lupapäätöksessä ei ole annettu määräystä tukitoiminta-alueen sijoittamisesta pohjavesialueen ulkopuolelle tai lähemmäs pohjavesialueen reuna-alueita, koska toiminta-alue sijaitsee kokonaisuudessaan keskeisellä osalla pohjavesialuetta. Tukitoiminta-alueen haitallisten pohjavesivaikutusten ehkäisemisestä on annettu lupamääräys 10. Kärsämösiimaluteen elinympäristön suojelemisesta on annettu lupamääräys 18. (MAL 10 §)

Luvan myöntämisen edellytysten täyttymiseksi annetut määräykset:

Luvassa on annettu määräyksiä hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi seuraavasti:

1. Ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnasta on annettu lupamääräykset 1–4.
2. Alueen suojaamisesta ja siistimisestä toiminnan aikana ja sen jälkeen on annettu lupamääräykset 5, 6 ja 16–19.
3. Puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista toiminnan aikana ja sen jälkeen on annettu lupamääräykset 2, 18 ja 19.
4. Toimintaan liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi on annettu lupamääräykset 10–15.
5. Lupamääräykset 19–20 ja luvan voimassaoloaika osoittavat, missä ajassa toiminta alueella ja kaikki jälkihoitotoimenpiteet on saatava päätökseen.
6. Muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä on annettu lupamääräykset 7, 8 ja 15.

Annetuilla lupamääräyksillä on tarkennettu luvanhakijan ottamissuunnitelmassaan esittämiä suunnitelmia, jonka lisäksi lupamääräyksillä on muutettu ottamissuunnitelmassa esitetty luiskakaltevuus (lupamääräys 4) sekä vaadittu asentamaan uusi pohjavedentarkkailuputki (lupamääräys 9). Kyseiset lupamääräykset eivät aiheuta luvan saajalle hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuutonta vahinkoa tai haittaa. Luvanhakija on esittänyt ottamissuunnitelmassa luiskakaltevuutta 1:2,5–3 koko alueelle. Luiskakaltevuuden muuttaminen 1:3 tai loivemmaksi ei vaikuta merkittävästi kokonaisottomäärään. Luiskakaltevuus 1:3 on vakiintuneen ohjauskäytännön mukainen ja jyrkempi luiskakaltevuus voidaan hyväksyä vain erityisistä syistä. Ottamissuunnitelmassa ei ole esitetty sellaisia erityisiä syitä, joiden takia jyrkempi luiskakaltevuus tulisi hyväksyä. Pohjaveden tarkkailuputki tulee asentaa pohjavesivaikutusten tarkkailemiseksi. (MAL 3.1 §, 11 §, HL 6 §)

Luvan voimassaolo ja vakuudet:

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi.

MAL 12 §:n mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus lupaehtoissa määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Vakuuden asettamisessa noudatetaan 1.1.2020 voimaan tullutta Siilinjärven kunnan maa-ainesten ottamistoiminnan lupia ja valvontaa koskevaa taksaa. Vakuuksista on määrätty taksan 5 §:ssä. Vakuuden suuruus

määräytyy taksan kohdan 5.1 mukaan seuraavasti: kaivutyö 3000 €/ha sekä lisäksi otettavan maa-ainemäärän mukaan 0,05 €/k-m³, yhteensä 19 900 €.

Luvanhakija on myös hakenut lupaa MAL 21 §:n nojalla aloittaa ottaminen ennen kuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. MAL 21 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytöntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi määrätä, että aineiden ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Koska alueella on jo ennestään maa-ainesten ottoa, ei toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta valitusajan kuluttua umpeen aiheudu sellaisia MAL 3 §:ssä tarkoitettuja tai muita vahinkoja, jotka tekisivät muutoksenhaun hyödyttömäksi. Näin ollen aloituslupa voidaan myöntää vakuutta vastaan. Valitusviranomainen voi estää päätöksen täytöntöönpanon.

Toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta on Siilinjärven maa-ainetaksan kohdan 5.3 mukaan luvanhaltijan asetettava taksan kohdan 5.1 mukaan määräytyvä vakuus. Vakuus määräytyy kuten edellä ja on 19 900 €.

Vuotuinen valvontamaksu määräytyy kunakin vuonna voimassa olevan taksan mukaisesti. 1.1.2020 voimaan tulleen taksan ja viranomaislautakunnan päätöksen 17.1.2017 § 5 mukaisesti valvontamaksu määräytyy lupapäätöksessä myönnetyn otettavan maa-ainesten kokonaismäärän ja luvan voimassaoloajan mukaan ja on joka vuosi samansuuruinen, ellei alentamis- tai korottamisperusteita ole tarpeen soveltaa. Mikäli näin määräytyvä valvontamaksu on taksassa määrättyä vähimmäismaksua pienempi, peritään vähimmäismaksun suuruinen valvontamaksu. Ensimmäisen valvontamaksun perimisestä on viranomaislautakunnan päätöksen 17.1.2017 § 5 mukaan määrättävä lupapäätöksessä ja tätä seuraavat valvontamaksut peritään vuosittain lokakuun loppuun mennessä.
(MAL 10 §, 12 § ja 21 §, Siilinjärven kunnan maa-ainetaksa 5 §)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Hallintolaki (434/2003) 6 §, 62 §
Luonnonsuojelulaki (LSL 1096/1996) 1 §, 29 §, 47 §, 49 §
Maa-aineslaki (MAL 555/1981) 1 §, 3 §, 4a §, 5-7 §, 10-14 §, 19-21 §, 23 §
Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL 26/1920) 17 §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (MAA 926/2005) 1-4 §, 6-9 §
Valtioneuvoston asetus 190/2013 kaivannaisjätteistä
Siilinjärven kunnan maa-ainesten ottamistoimintaa ja valvontaa koskeva taksa (19.11.2019) 2-5 §

JAKELU Hakija
ELY-keskus
Väylävirasto
Siilinjärven kunta
Siilinjärven kunnan kaavoittaja
Pohjois-Savon pelastuslaitos